

FORMA MINORUM

Kedves Testvérek! Pax et Bonum!

Bár elmúlt már Szt. Ferenc atyánk ünnepe, azt gondoltam, hogy az őszi számban - amit okt. utolsó napján kaptok meg – azért mégis illő és üdvös a megemlékezés.

Személy szerint csodálatosan szép és bensőséges tranzituson vettem részt a Margit körúton Budapesten. Remélem, hogy Nektek is lehetőségek voltak erre! Egy szó, mint száz, ezért olvashattátok ebben a számban Kapisztrán atya és Vértesaljai László atyának, a Vatikáni Rádió magyar adásának vezetőjének írásait, aki jezsuita léteire lassan tiszteletbeli ferencesnek tekinthető, olyan szép írásai vannak Ferenc atyánkról.

Szervesen kapcsolódik ezekhez az írásokhoz Tihamér atya előadása, amit sokan hallottatok és olvastatok is már, de ebben a képzési lapban is fontosnak érzem a megjelenését.

Még két előadásnak a szövegét is közlöm, mindegyik az országos káptalanon hangzott el, mindegyik meghallgatható a youtube csatornán is, de jó, hogy olvashatjuk is, közösségi alkalmainkon fel is dolgozhatjuk a nagyon értékes gondolatokat.

Természetesen Tihamér atya gondolatait is!

Kérem is a képzési felelősöket, hogy használják fel az előadásokat, mindegyik több találkozónak, beszélgetésnek is alapja lehet. Ha ez megtörténik, válik élővé a leírt szó!

Jó lelki munkát és jó egészséget kívánok minden kedves Testvéremnek 2020. őszén!

Testvéri szeretettel: Mária

106. szám 2020. ősz

Komáromi Mária **ofs képzési felelős:**
Bevezető

Szent Ferenc atyánk imája

Fr Varga Kapisztrán ofm: **Szent Ferenc ünnepére**

Vértesaljai László SJ: **Ahol Szent Ferenc rendje született...**

Fr Papp Tihamér ofm **országos asszisztens:** „A Ferences Családhoz tartozom.”

Penú Szilárd ofs romániai országos miniszter: **Ferences identitásunk a változó időkben**

– Jámor gyülekezetből hogyan válhatunk élő közösséggé? –

Váradi Szabolcs ofs régiós képzési felelős: **A Regula mint evangelizációs küldetésünk lelki erőforrása**

**„Mindenható, fölséges és jóságos Úr, tiéd a dicséret, dicsőség és imádás, és minden áldás.
Minden egyedül téged illet, Fölség, és nem méltó az ember, hogy nevedet kimondja.”
(Naphimnusz)**

A Naphimnuszban Ferenc már bele is kezd Isten dicséretébe, amikor hirtelen megbicsaklik, és azt mondja, Istent illet minden, de az ember nem méltó még arra sem, hogy Isten nevét kimondja. Isten nevének kimondása, nevének segítségül hívása ugyanis már a vele való kapcsolatot jelenti, és Ferenc szerint az ember erre képtelen, nem méltó. Ez a méltatlanság szinte bénító, és úgy tűnik, megakadályozza az Istennel való kapcsolat felvételét, ápolását.

A Jelenések könyvében is előkerül ez a dilemma, mert senki sem méltó a könyv pecsétjeinek feltörésére, mire Szent János sírva fakad, és ekkor kiderül: egyedül a Bárány méltó rá, és ezt ünnepli majd az egész mennyei sereg.

De Szent Ferencnek sem akad el a szava. Az ember méltatlanságának felismerése a Naphimnusz fontos fordulatává válik, mert ez lendíti tovább gondolkodását. A Meg nem erősített regulában is megtörténik ez Ferencsel: amikor rádöbben saját, illetve „az ember” méltatlanságára, mást hív segítségül, jelesül Krisztust és a Szentlelket.

„Mivel azonban valamennyien szánalomra méltók és bűnösök vagyunk, és így méltatlanok arra, hogy nevedet kiejtsük, alázattal kérünk, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus, a te szerelmes Fiad, kiben neked kedved telt (Mt 17,5), a vigasztaló Szentlélekkel együtt adjon neked hálat mindenért, úgy ahogyan neked és nekik legjobban tetszik, ő, aki neked mindig elég, s aki által annyit tettél értünk. Alleluja.” (RnB 23, 5)

Egészen megdöbbenő, de azt látjuk itt, hogy az ember méltatlanságának beismerése lesz az imádság csúcspontja, mert amíg magunkat méltónak gondoljuk, nem hívunk mást segítségül, hogy Istennel való kapcsolatunkat helyreállítsa. Csak méltatlanságunk tudatában hívjuk segítségül Jézust, aki egyedül méltó, és alázattal kérjük, hogy ő adjon hálat az Atyának. Mindennek persze újabb következménye is lesz, ami viszont már érinti az ember méltóságát, mégpedig az, hogy a méltatlan embert az Isten találja méltónak arra, hogy lehajoljon hozzá. A liturgia latin szövegeiben sokszor találjuk azt a le nem fordított kifejezést, hogy Isten „méltóztatik...”. A fentiek értelmében azonban ez nem egy neobarokk szóvirág, hanem teológiai igazság: Isten méltónak tart bennünket a hozzánk való lehajlásra. Emellett nem lehet csodálkozás és hálaadás nélkül elmenni, mert Isten lehajlása olyan méltóságot ad az embernek, ami minden egyes embert tiszteletre méltóvá tesz. Ez az emberi méltóság eredete, a személy méltóságáé – ami ma oly nagy veszélyben forog...

Amikor valaki megtapasztalja, hogy Isten méltatlansága ellenére is méltóvá teszi, belátja, hogy egyedül semmi, Istennel pedig minden, megváltozik látásmódja, és ez a szemléletváltás kiterjed emberi kapcsolataira is – ő is le tud és meg tud hajolni, azok felé és azokhoz is, akik erre esetleg nem lennének méltók. Az így meg- és lehajló ember azonban már Isten módján cselekszik. Hiszen „ha csak azokkal tesztek jót, akik veletek jót tesznek, mi különöset tesztek?” Az ilyen ki nem érdemelt szeretet, lehajlás ugyanis a transzcendens Istent teszi láthatóvá és tapasztalhatóvá az emberek közötti kapcsolatokban, az emberi világban.

Ezért és így köszönjük meg adományait, mert azokkal a minket méltatlanságunk ellenére méltóvá tevő Istent tehetjük láthatóvá mások számára, és ez méltóságot, értéket ad minden emberi életnek.

*Esztergom, 2020. Szent Ferenc ünnepére
Fr. Varga Kapisztrán OFM*

Vértessaljay László SJ: Ahol Szent Ferenc rendje született...

Ahol Szent Ferenc rendje született..., nos, az éppenséggel egy rendetlen hely. Tugurium. Várhatnánk-e mást? Ezt a latin szót pontosan megőrizte a vulgáris latin, az olasz és ma is így hívják: Tugurio. A tugurium viskót, kunyhót, rozszant, omladozó épületet jelent. Helyét egy kanyargó meder rögzíti, a Rivo Torto. Szent Ferenc rivotortói kunyhója, ahol Isten kegyelméből megszületett a rendje. Egy pajtában. Várhatnánk-e mást?

A várost jelző helységtábla felsorolja a testvérvárosokat: Betlehem a Szentföldről, San Francisco az Államokból, Santiago de Compostela a hispániai Felvidékről és Wadovice Krakkó mellől. A Poverello Betlehemet és Compostelát megjárta, Wadovice Szentje idezarándokolt tanulni a helyi Szenttől, az amerikai nagyvárost 1776-ban Péter-Pál napján alapították Assisi Szent Ferenc nevére keresztelt missziós állomással. Gyanítom, a mai Friscóból Francesco villámgyorsan repatriálna ide a Tuguriumba. „Mert a pajtából – szokta mondogatni a szent – sokkal könnyebb út vezet a mennybe, mint a palotából”, mint egy felhőkarcólóból – teszem hozzá.

Múlt vasárnap, kevéssel dél után érkezem a helyszínre, rekkenő melegben, miután fent Assisi városában bezárták a templomokat. Ide sem azért jövök, mert nyitott templomot várok, hanem csöndet és békét. Mindkettőt megkapom, de még sokkal többet. Soha nem jártam itt, senki nem ajánlotta, csak Boldog Celanói Tamás első Szent Ferenc életrajza. Nemhiába jártam pár hete a ferences Celanói Tamás sírjánál, az Abruzzók lábánál fekvő Tagliacozzo felsővárosában. Említett könyve 16. fejezetében ír Boldogságos Ferenc rivotortói tartózkodásáról, olvasom egy nagy fa árnyékában a zárt templom mellett. Elöttem a Subasio hegy bokamagasságában Assisi, sejtelmes párába burkolva fehér és rózsaszín kövekből emelt házaival, tornyos templomaival és kanyargós várfalával. Mint egy mese, olyan a látomás, de Celanói Tamás történelmet ír, ahogy tud, szerfölött nagy igyekezetében: „Boldogságos Ferenc társaival együtt Assisi tőszomszédságában azon a helyen állapodott meg, amelyet Rivo Tortónak neveztek. Itt egy pajta állt magában. Ennek fedele alatt vonták meg magukat, semmibe véve a nagy és fényes palotákat, és kerestek oltalmat az esők és viharok tombolása elől. Mert a pajtából, szokta mondogatni a szent, – innen az idézet - sokkal könnyebb út vezet a mennybe, mint a palotából. Itt éltek a testvérek Boldogságos Ferenc társaságában, sok munkában és a legnagyobb nélkülözésben; sokszor még a mindennapi kenyérnek is híjával voltak, és kénytelenek voltak beérni azzal a répával, amit végső szükségükben az assisi lapályon itt is ott is összekoldultak”. Itt felnézek és körbe-fordulva konstátálom Celanói Tamás pontos helyszínrajzát. Tovább olvasom: „A hely annyira szűk volt, hogy kényelmesen sem ülni, sem feküdni nem tudtak rajta. De azért egyetlen zokszó, egyetlen panasz nem hangzott el közöttük, hanem derűs szívvel, örömtől repeső lelkük megőrizte nyugalmát”.

Hát akkor itt, ezen a szűkös helyen született a kisebbek rendje! Mert így írta: „Legyenek kisebbek!” Felállok és a templom elé lépek. A főkapu felső körbefutó béléstén latin felirat: Hic

Primordia Fratrum Minorum. Itt (vannak) a Kisebb Testvérek kezdetei. Abban a tugurium pajtában.

Nagyjából 27-28 éves lehetett Ferenc, amikor az elhagyott, düledező San Damiano és bencés San Pietro templomok, valamint a Porziunculai kápolna rendbetétele után néhány társával visszavonult ide. Soha nem akart remete lenni, mindig közösségre vágyott. Biztos nem mérlegelte a döntését, de valahogy mégiscsak a betlehemi városkán túli Jézus-Születés istálló-pajtájának hasonlósága kísért, hogy feltétlen Jézus követésében hagyja megszületni körülötte az új családját. Düledező templom után, egy düledező pajta, ahol élet fakad. Ferenc lelkes és törődő. Tizenkét társának kijelöli a helyét a szűk és alacsony pajtában. A gerendára egymás után fölírja a nevüket, hogy koldulóútvjáról visszatérve még éjjel is fekhelyükre találjanak. A környék lápos levegője nem mindig egészséges, de a közelben fekvő leprosorium, leprásokat gondozó ispotály fontos volt számukra, hiszen oda bejártak segíteni a betegeknek, éppen a Poverello egyik kezdeti nagy lelki tapasztalata nyomán. Itt ebben a pajtában tanulnak imádkozni, tanulják az engedelmisséget és a tisztaságot. Tamásunk így ír róluk: „Mint a szegénység követői semmit magukénak nem mondtak, semmihez nem ragaszkodtak, és ezért semminek elvesztésétől nem féltek. Beérték egy kívül-belül foltozott habitussal. Dereukat kötéllel övezték”. Vélhetőleg innét kerekedett fel társaival Francesco 1209-ben, hogy a Lateránban székelő III. Ince „pápa úr” elé terjessze a kérését: áldja meg a testvéreket és hagyja jóvá életrendjüket. Kicsi bizonytalankodás után Ferenc elnyeri a pápa szóbeli jóváhagyását és a tizenkét testvér Boldogságos Ferencsel együtt szárnyal hazafelé, a kedves Tuguriumba.

Az árnyas fák alatt nem is veszem észre az idő múlását. Már a Vita Secundát, Tamás testvér második Ferenc-életrajzát olvasom, amikor fél négykor megnyitják a bazilikát és hátulról belépve az egykori düledező pajta újjáépített, cseréptetős változatát találok ott. A templom padlójába süllyesztve áll most, ahogy egykor a régi lapályos talajon állhatott. Minden új itt, hiszen az 1854-es földrengés után a 14. században a Tugurium fölé emelt régi templomot neogótikus jegyekben újjáépítették. Az ajtóból szétnézek a lapályon délnek, Róma felé és 1210. november 4-ére gondolok, amikor a pontosan egy hónapja a Szent Péter bazilikában megkoronázott IV. Ottó német-római császár erre járt hazatérőben. Hogy is írja le a találkozást Celanói Tamás: „Mikor Ottó császár a földi hatalom koronájának elnyerésére nagy zajjal és pompával éppen azon a tájon vonult át, a szent atya, vagyis Boldogságos Ferenc, bár a többiekkel együtt az útvonal mentén a már említett pajtában tartózkodott, nem ment ki a menet megtekintésére, de a többieknek sem – egynek kivételével – nem engedte meg kimenetelt. Annak az egy testvérnek is az volt a feladata, hogy a császárt dicsőségének hamaros elmúlására emlékeztesse”. A pápa elé odatérdel, de nem rogyyan az uralkodó térdeihez. Ferenc egyszerűen tudott különbséget tenni és nem keverte össze a dolgokat. Mit lehet még ilyenkor tenni egy forró vasárnap délután? Megkeresni a templomban a szentségi kápolnát a baloldali szentélykápolnában és forró szívvel hálát adni az Úrnak, hogy nekünk adta ezt a drága embert, Assisi pajta-lakó Franciscóját. Bizony mondom nektek, ő is ott volt. Csendben, velem együtt imádta az Urat. Várhatnák-e mást...?

Forrás: Vatikáni Rádió

Papp Tihamér ofm országos asszisztens: „A Ferences Családhoz tartozom.”

Online képzés a FVR-ben, bevezető.

Talán elcsépeltnék is tűnhet, ha a Regula I. fejezet 1. pontjával kezdem elmélkedésünket, de lehetetlen önazonosságunk megerősítése nélkül bármerre is útra kelni. Csak akkor tudunk bármihez is komoly elszántsággal hozzákezdeni, ha ismerjük világosan a célt, és fontosnak véljük a megérkezést. Az Egyház által, a Zsinat szellemében megújított Ferences Harmadrend, új nevén Ferences Világi Rend, mint az egész Ferences Család egyik ága, fontos és komoly része Egyházunk mai életének, küldetésének, miként Szent Ferenc és kibontakozó közössége a XIII. sz.-ban. Ezt fogalmazza meg Regulánk kezdő néhány sora:

A lelki családok között, amelyeket az Egyházban a Szentlélek keltett életre, a Ferences Család magába foglalja Isten népének azon világi, szerzetes és papi tagjait, akik felismerik magukban a Krisztus követésére szóló hivatást Assisi Szent Ferenc nyomdokain. Különböző formákban és módokon, de egymásra ható életközösségben óhajtják megtestesíteni ma a közös Szeráfi Atya karizmáját az Egyház életében és küldetésében.

Közösségünk nem egyéni ötletelésből, emberi bölcs tervezésből, vagy hasznosnak tűnő karrier vágyából jött létre. Bármelyikünk elindulásában lehetnek emberi indítékok, egyéni útkeresések, földi boldogságunkat is szolgáló vágyak és ambíciók, valójában mégis olyan lelki családban találjuk magunkat, amelyet **az Egyházban a Szentlélek keltett életre**. Ettől kezdve ez a család Isten szent művéhez tartozik, amely elkötelezte magát velem, s én is elköteleztem magam vele. Kölcsönösen felelősek vagyunk egymásért, szent ígéretek, hatalmas kincsek birtokában. Többé nem tekinthető magánügynek, hogy itt vagyok, s az Egyház is ezen közösség által elkötelezte magát velem, életemmel, hogy üdvösségemet szolgálja.

Kikkel vagyok egy csónakban? **A Ferences Család magába foglalja Isten népének azon világi, szerzetes és papi tagjait, akik felismerik magukban a Krisztus követésére szóló hivatást Assisi Szent Ferenc nyomdokain.** – Bár valamennyien Isten népéhez tartozunk, a történelem folyamán az Egyház hierarchiája, a feladatok és felelősség különbözősége távolságokat hozott létre egymás között. Szent Ferenc képes volt a különböző szinten élő embereket mégis egy családba gyűjteni és testvérekké formálni éppen azzal, ahogyan ő viszonyult az evangéliumhoz. Jelen elmélkedésünknek a célja éppen az, hogy ennek titkát kutassuk. Nagyon fontos, hogy ezen 1. pont utolsó mondatát is meghalljuk: **Különböző formákban és módokon, de egymásra ható életközösségben óhajtják megtestesíteni ma a közös Szeráfi Atya karizmáját az Egyház életében és küldetésében.** – **Különböző formákban és módokon:** Óriási gazdagságot, szabadságot, lehetőséget kínál, hogy a különböző életállapotban lévő emberek mindegyike helyet talál Szent Ferenc közösségében. Nem kell specializálódni, uniformizálódni, azonos képzettséget elérni. Abban a habitusban, egyéni adottságokkal, karakterrel, egyéni hivatással vehetek részt ennek a családnak az életében, amilyent Istentől személyesen kaptam. – **De egymásra ható életközösségben:** Az életközösség kölcsönös elfogadást jelent, rugalmasságot, tiszteletet, sőt egyenrangúságot. Éppen ebből bontakozik ki az egymásra hatás, gazdagodás és gazdagítás. Ezért a Ferences Család nem egy sajátos területre tekint az Egyház életében, hanem az Egyház teljességére. A Ferences Harmadrendnek nem egy pápa, püspökök, papok, királyok, főurak, államfők, tudósok és különböző szakemberek voltak és lesznek tagjai, egészen a legegyszerűbb emberekig, családokig, akik a katolikus egyház tagjai. Hatása pedig túlmutat a katolikus egyházon, sőt keresztény közösségeken, képes megszólítani bármilyen vallású, sőt magukat hitetlennek tartó embereket és közösségeket, akikben őszinte jó szándék van emberi történelmünk építésére. – **Óhajtják megtestesíteni ma.** Nem a múlt emlékeként, nem a jövő ábrándjaként, hanem a mai világ realitásában. Ránk, ma élő ferencesekre ma van szüksége az

Egyháznak. Mit kell megtestesítenünk?: **a közös Szeráfi Atya karizmáját az Egyház életében és küldetésében.** – Sokszor okoz zavart, hogy mi is a Szeráfi Atya karizmája. Ez a kérdés kissé arra is választ keres, meddig aktuális a mi ferences hivatásunk az Egyházban? Sok szerzetesrend, közösség, lelkeségi mozgalom jött már létre, amelyek egy idő után megszűntek, mert aktualitásukat veszítették. Megszűnt az az igény, amelyre létrejöttek. Ezzel szemben Szent Ferenc nem azért indult útnak, hogy erre, vagy arra az igényre, hiányra válaszoljon, azt befoltozza. Ő Krisztussal, a Megfeszítettel találkozott, életét neki adta, őt akarta követni, feltételek nélkül. Az Evangélium az a kincs, amelyre rátalált, amelyet teljes szívvel meg akart élni. Az Evangélium pedig nem egy pillanatnyi, korhoz kötött feladata az Egyháznak, hanem az Egyház létének értelme, üzenetének tartalma. Ferenc tehát összekötötte életét, küldetését az Evangéliummal, azaz az Egyházzal. Az ő karizmája az Evangélium, annak bármilyen helyzetben való megélése. Ezért merem vállalni azt a véleményt, hogy a Ferences Család az Egyháznak olyan része, amelyre mindig szükség lesz, amely mindig aktuális. – Megújulásra viszont éppen ezért alapvetően szüksége van! Újra és újra végig kell gondolni, mit kíván tőlünk az Egyház, hogy az evangéliumot hitelesen közvetítsük. Erre utal a Ferences Családon belül is az annyiféle életmód, szolgálat, sajátos karizma, mert Szent Ferencben mindez megvolt. De nézzük közelebbről:

Ferencet a mulató ifjúság vezéréként is elbűvöli a Szegénység Úrnő, megrendíti az elutasított koldus, aki Isten szerelmére kért alamizsnát, és hősiesen átöleli a leprást, akiben Krisztust ismeri föl. Ebben a gesztusban jelöli megtérése kezdetét. A döntő lépést pedig a Sandamjanói Kereszt megszólítása váltja ki: „Ferenc, építsd újjá házamat!” Ettől kezdve Ferenc számára nem létezik más, mint az értünk megfeszített Üdvözítő követése, akaratának megtalálása és teljesítése. Egyre nagyobb vágya, hogy olyan legyen, mint Mestere. Így hallja az Evangélium szavát, hogy mindenét elhagyva, kövesse az Urat. Kilép az atyai ház védetségéből, hogy elnyerje a Mennyei Atya oltalmát. Koldulja a mindennapi kenyeret, hogy sokkal nagyobb kincssel viszonzza a hozzá forduló embereknek. Korábbi társai közül, akik vele mulattak, többen társai lesznek. Célja, hogy az önmagát kiüresítő Üdvözítő nyomába lépjen. Pál apostol szavaival vallja: *Tőlem azonban távol legyen mással dicsekednem, mint a mi Urunk, Jézus Krisztus keresztyével!* – Ferenc eljegyzí magát a keresztre feszített Isten Fiával.

Mivel a legteljesebb hűségben akar élni Krisztussal, ezért hűséges az Egyházhoz. Közössége életére a pápa úr áldását és jóváhagyását kéri, akinek engedelmisséget ígér maga és testvérei nevében. Abban a korban, amikor az eretnek mozgalmak az Egyház megújítását a pápa és a hierarchia tagadásával akarták elérni, Ferenc részéről prófétai gesztus volt a teljes hűség és engedelmisség vállalása. Nem hitújítóként lépett fel, bármennyire is szenvedett az egyház bűnei és torzulásai miatt, hanem a Megfeszített kínjait élte át, vette magára. Sokkal mélyebben értette az Egyház misztériumát, minthogy kívülről ítélkezzen fölötte. Ahogy Krisztus magára vette az egész emberi család bűneit, úgy Ferenc is magára vette az Egyház bűneit és sebeit. A kereszti misztériuma tehát végig kíséri életét, egyre közelebb kerül ahhoz, hogy egészen átölelje. A vértanúság vágyával megy a mohamedánok közé, zokszó nélkül hordozza a közben szerzett betegségeket, vállalja a fájdalmas gyógymódokat, s mindezek mellett gyakorolja a 40 napos böjtöket. Egyetlen vágya, hogy Krisztushoz hasonlóan éljen. Ez a vágy csúcsosodik ki a Verna hegyén, ahol a Kereszt titkát ünnepeve kapja Krisztus választ forró szeretetére a szent sebhelyek pecsétjével. Ez az ő eljegyzésének pecsétje, amely haláláig kíséri. Ebből a lelkiülből születik a Naphimnusz, melyben a teremtett dolgok között a halál nővért is dicséri, mint kapukat táló hú nénét. Ezek a kapuk két évvel később nyílnak meg előtte, hogy hamuba fektetett testét felcserélje az örök dicsőség országával.

Mi tehát Szent Ferenc karizmája? – Hogy Krisztushoz hasonlóvá válják ő és egész közössége. Nincs értelme ferencességről beszélni ezen lelkiülből nélkül. De Ferenc 800 évvel ezelőtt élt. Az elmúlt évszázadok nem oltották-e ki a tüzet és a lelkesedést, amelyet hordozott?

Nem homályosult-e el a karizma, amelyet ránk hagyott? – A válasz egyszerű: Ferenc abból a forrásból merített, amely kiapadhatatlan, épp oly bőséges, mint 800, vagy 2000 éve. A belőle fakadó és kibontakozó élet azoktól függ, akik merítenek belőle.

Miként találjuk meg mi is ezt a forrást, miként tudunk bőségesen meríteni belőle, hogy tovább vihessük a karizmát? Ferenc egyszerű lépéseket tett, de azokat hatalmas szeretettel és hűséggel. Ítéljük meg magunk, hogy vajon ezek ma is érvényesek-e? Kiapadhat-e bármikor Isten szeretete, hogy nem képes életre kelteni bennünket? Jöhet-e olyan kor, amely elzárhat az isteni forrástól? („*Ki szakíthat el minket Krisztus szeretetétől?*”) Csak néhány pontban próbálom rögzíteni a szükséges lépéseket, amelyeket meg kell tennünk:

- 1) **Istennel töltött csend**, ahol megszólíthatókká válunk. Ferenc a remeteségbe vonult, hogy elhagyja a világ zaját, s meghallja lelke mélyén azt, Aki örök szeretettel megálmolta, s megteremtette őt. – Mi nem tudunk remeteségbe vonulni, de ha akarunk, napi szinten tarthatunk csendet, olyan időt, amelyet Isten számára lefoglalunk. Ez a lehetőség benne rejlik a főparancsban: Istent mindenekfelett szeressük, teljes szívünkben, elménkben, erőnkben!
- 2) Ferenc évente többször vonult 40 napos remeteségbe, akár egy-egy ünnep előtt, akár, mert aggodalom, nyugtalanság töltötte be, hogy szigorú böjtöt tartson, Krisztusról elmélkedjen. Ilyenkor **Krisztust szemlélte, a Megfeszítettet**, aki végtelen szeretetből magára vette a mi terhünket. – A böjt, a fegyelmezettebb életvitel helyett hányszor mással vigasztalódunk! Hányszor sodródunk pótcselekvésekbe, vagy éppen Istentől kérjük számon nehéz helyzetünket. Pedig nekünk is szól: *Jöjjetek hozzám mindnyájan, aki fáradtok, meg vagytok terhelve, s én felüdítlek titeket!* Csak, ha összehasonlítjuk Krisztus áldozatát a mi helyzetünkkel, jutunk reális önértékelésre. Csak úgy jutunk el lelki békére, ha tudjuk, hogy valaki végtelen szeretettel lát minket, velünk van, s átölel.
- 3) Mit kapott Ferenc ezekben a csendes időkben? Isten rá eső tekintete megvilágította saját életének mélységeit és magasságát: *Ki vagyok én, Uram, s ki vagy Te?... Istenem és mindenem!...* Megrendítette, hogy méltatlansága ellenére Isten örök szeretetében hordozza, s végtelen gazdagsággal, önmagával ajándékozza meg; hogy Isten szándékában ő is végtelen távlatokkal rendelkezik, s végtelen érték az élete. – Mi éppúgy szembesülhetünk azzal, hogy a Teremtő öröktől fogva remekműnek szánt bennünket, s hozzá megadta a személyre szóló ajándékot. De ez csak akkor jut el tudatunkig, ha a csendben meghalljuk Isten szavát. Isten régóta vár erre a találkozóra, csak mi halogatjuk „sok dolgunkra” hivatkozva. A szomorú, hogy még el is hisszük ezt magunknak. Így bezárjuk az ajtót, s maradunk reménytelen sötétségben.
- 4) Ferenc a csendben töltekezve, lelkében az isteni tűzzel, indult vissza az emberek közé, hogy hirdesse nekik az üdvösség jó hírét. Testvéreit is küldi az akkor ismert világba, hogy meghívjanak mindenkit Krisztus szeretetébe. Így válnak vértanúvá a Marokkóba küldött testvérek, s így indul Ferenc is Egyiptomba, a szultán elé. Vértanúság helyett megtisztelő bizalmat kap, de hoz magával betegségeket, és mély lelki válságba kerül. Távollétében testvérei letértek arról az útról, amelyre saját életével példát adott nekik. Panaszára Krisztus sajátos vigasztalást nyújt: *Nem a tieid ők, hanem az enyéme. Én majd gondoskodom róluk. Te csak folytasd az utat, amelyen elindultál!* – Isten műve meghagyja mindenki szabadságát, az

önkéntes csatlakozással épül és növekszik az ő országa. Mindannyian megkapjuk a szükséges kegyelmet, de saját felelősségünk, hogy mit kezdünk vele.

- 5) Végül fontos még látnunk, hogy Ferenc kicsinységében és alázatában mennyire rászorul, és kéri testvérei és nővérei imáit. A lelki szárazság és sötétség idején Szent Klárához, testvéreihez és nővéreihez fordul, hogy kérjék számára Isten válaszát kétségei megvilágosítására. – Nagyon dicséretes köztünk is az a kezdeményezés, hogy kérjük egymás imáját, s fogjunk össze a lelki harcban egymás megerősítésére.

Mi lehet a szentferenci karizma legszembetűnőbb megnyilvánulása, amely korunkból talán leginkább hiányzik, s jelen életünk legérzékenyebb sebét jelenti? – Ferenc megtérésének kezdete, hogy az Isten szerelmére kérő, de általa elutasított koldus megalázottságát mélyen átérzi. Hasonlóan éli át a lepra miatt kitaszított emberek sorsát. Végül meglátja a keresztre feszített Isten Fiában a büntől megalázott egész emberiséget. Minél közelebb kerül Krisztushoz, annál megrendültebben hajol meg a megalázott ember előtt, hogy szolgáljon. – Ferenc ezzel a magatartással minden korban azt az Istent állítja elének, aki *úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen.*

Megéri, s vállaljuk hivatásunkat?

Penú Szilárd ofs romániai országos miniszter: „Hivatásuk arra szólítja fel őket, hogy minden jóakarató emberrel együttműködve egy még inkább testvéri és evangéliumi világot építsenek, hogy eljőjön Isten országa.”

FERENCES IDENTITÁSUNK A VÁLTOZÓ IDŐKBEN

– Jámber gyülekezetből hogyan válhatunk élő közösséggé? –

Ahhoz, hogy a feltett kérdésre válaszokat kapjunk, **egyértelmű képet kell alkotnunk az identitásunkról.** Sokkal fontosabb, hogy kristálytisztá legyen számunkra, kik is vagyunk, mint az, hogy tudjuk, mit kell tennünk. Fontosabb egy ferences számára, hogy különleges valaki legyen, minthogy valami különlegeset tegyen, ugyanakkor apostoli lelkületűnek kell lennie.

Hogy teljesebb és érthetőbb képet alkothassunk identitásunkról, kezdjük azzal, hogy vessünk egy pillantást a Regulánk által megkívánt identitásunkra a történelem folyamán.

A középkorban az első ferences harmadrendiek egészen más életet vállaltak, mint világi társaik: tartózkodtak a pénz rabságától, birtokukat a szegényekre vagy az egyháznak hagyták, és még lovagként sem foghattak fegyvert.

XIII. Leó pápa megújította regulája a terciáriusok kiváltságainak és a búcsúknak a jegyzékét tartalmazza. A ferences harmadrendiek életmódját az új szabályzat oly módon rendezte, hogy a túlságosan szigorú vagy elavultnak tűnő rendelkezéseken enyhített, illetve – az ősi Regula valódi lényegét megtartva – a megváltozott életkörülményekhez igazította. Szabályai csupán az Isten és az Egyház iránti engedelmességre vonatkoztak, a veszekedés és viszályok kerülésére intett, elutasította mások becsapását, fegyverfogást csak a vallás és a haza védelméért fogadott el, továbbá az étkezésben és ruházkozásban való mértékletességre, a fényűzés kerülésére, a táncok és játékok veszélyes csábításaitól való tartózkodásra buzdított.

VI. Pál pápa 1978-ban jóváhagyta és megerősítette a zsinat szellemiségében átfogalmazott ferences harmadrend reguláját, amely számos változást eszközölt a korábbihoz képest. Így például a szabályzat értelmében **már nem helyi**, hanem nemzetközi alapon, egyetlen rendként szerveződik a rend, és **helyi vezetői nem a ferences atyák**, hanem világiak.

A harmadrend *helyi, regionális, országos és nemzetközi szinten működő testvéri közösségekből áll*, a ferences rendtartományoktól független, **a minisztert a rendtagok választják**. A minisztert a *tanács* segíti a munkájában, akiket szintén a tagok közül választanak a fogadalmasok. A tagok számára az **új szabályzat szerint az első rend lelki asszisztenciát nyújt**, segíti őket a közösségépítésben, a tagok képzésében, szükség szerint a lelki vezetésben és szentségi szolgálatban.

Összehasonlítva a XIII. Leó pápa által jóváhagyott regulát a ma hatályossal, elmondható, hogy a laikusok megváltozott egyházbeli szerepe jól tükröződik a regulában. **Míg az 1883-as szabályok szerint a tagok öltözetére, viselkedésére előíró, tiltó rendelkezéseket és főként az egyén oldaláról teljesítendő feladatokat határoztak meg**, addig a megújított Regula a habitus szabályozását a státúumokra bízta, **a magatartás tekintetében inkább buzdít, mint parancsol**, és a másokkal való *párbeszédet* szorgalmazza az egyéni törekvések helyett.

Míg a Leó-féle szabályzat értelmezésében **a harmadrend helyi egyesület volt**, amely mindig valamely ferences ághoz tartozott, **1978-tól** már egyre inkább az a felfogás uralkodott, hogy a Ferences Világi Rend több, mint egyszerű confraternitas, *valódi rend*, hiszen saját szervezettel, illetve vezetővel bír, független az első rendektől és autonómiával rendelkezik.

A mai világ körülményei és a fölvetődő kérdések nagyon különbözőek, és nagyon gyorsan változnak. (Christifideles Laici) A távolságok csökkennek, s a világ egyre kisebbé válik, a közösségeinknek szorosabban kell egymáshoz kapcsolódniuk, meg kell osztaniuk egymással az eszközöket és az erőket, és közösen kell megoldaniuk az evangélium hirdetésének és megélésének közös és egyetlen feladatát. (Christifideles Laici)

Olyan történelmi korszakban élünk, amelyben nyilvánvalóak az átmenet jelei. Ebben a korszakban az embert elfogja a kiüresedés, az értelmetlenség és a szabály nélküliség érzése, a bizonytalanság és a folyamatos válság benyomása.

Manapság az ember kiüresíti a lelki tartalmakat, összekeveri az értékeket, az élethez elsődlegesen szükséges dolgokat. Ugyanakkor a mai ember, ki tudja, milyen okból, szabadabbnak érzi magát a hagyományos kötelekektől (a családtól, a vallástól), mint az őt megelőző nemzedékek.

Emögött az átalakulás mögött egyrészt az élet individualista felfogása áll, másrészt a többi emberhez fűződő viszonyt tekintve a biztonságra törekvés is, amelynek a jelszava: „kapcsolat kötöttség nélkül”.

Hol a mi helyünk ebben a világban ?

Amikor Kerekes László testvérem felkért előadást tartani a káptalanotokon (káptalanunkon), azt a kérdéskört vetette fel, amely a legjobban foglalkoztatja rendünket, hogy **„előregedő jámbor gyülekezetekből, hogyan lehet élő közösséggé válni, és mit kell tennünk, hogy a közösségeink élőbbé és vonzóbbá váljanak a keresztény ember számára?”**

Látván előregedő, megfogytakozott közösségeinket, szenvedünk a feltett kérdésben megfogalmazott problémától. A feltett kérdés okozta nyugtalanságot viszont el kell engedni, hiszen Isten nem egyszerűen elviseli vagy orvosolja szenvedésünket, hanem osztozik velünk benne. Részt vállal szenvedésünkben, nem pedig szemlélője.

40 év elteltével is tapasztaljuk, hogy a Leó-féle szabályzatból való átlépés az új Regula világába – habár az ősi regula valódi lényegét megtartja – **számos kihívást jelentett és jelent számunkra**, főleg azok számára, akik még a 78-as Regula előtt léptek a rendbe. A mai napig keressük helyünket egy nagyobb közösségben, amelyhez tartozunk. Most már nemcsak helyi egyesületeknek vagyunk a tagjai, hanem egy nagyobb közösségnek is, amely az egy **élő Test**.

Mit kell tennünk, hogy a közösségeink élőbbé és vonzóbbá váljanak a keresztény ember számára?

1. Megújulni egyénileg és közösségileg.

Először is azt gondolom, hogy **megújulásra van szükség**, amit mindenekelőtt a helyi közösségeinkben kell elkezdni és keresni. Helyi közösségeink megújulását viszont **személyes megújulásunkkal kell kezdenünk**.

Sajnos azt tapasztalhatjuk, hogy közösségeinkben a megújulás, az „új teremtés” felé vezető átalakulás *szinte egyáltalán nem tűnik fontos feladatnak*.

Amíg nem kérdőjelezzük meg a saját életstílusunkat, addig semmi igazán új nem fog történni.

Ha a lelki problémáink nincsenek megoldva, akkor gyűlölni fogjuk a közösséget, amelyhez tartozunk, mert a mások iránti gyűlöletünk általában kivetítése a belső állapotunknak. Ha lelki problémáinkat nem tudjuk megoldani, a szervezeti problémáinkat sem fogjuk tudni orvosolni.

Közösségeinkben vannak olyanok, akikre neheztelünk, de vizsgáljuk meg, hogy rendszerint olyan vonásuk miatt, amit magunkban gyűlölünk; ilyenkor hajlamosak vagyunk olyan társakat keresni, akik igazolják és legitimálják a fájdalunkat.

Felismerjük magunkat ezekben a helyzetekben?

Belátjuk, hogy ez mérgezi a közösségi életünket?

A gyógyulást és megújulást magunkban kell kezdenünk és nem a másokban! Ha csak annyit tudunk tenni, hogy kritizálunk, és negatívan mutogatunk, azzal csupán új problémákat okozunk.

Létezik azonban egészséges kritika is, ami reményt és éleslátást jelenthet, akkor majd úgy fogunk beszélni, hogy „mi”, ahelyett hogy állandóan csak „őket” emlegetnénk, és ekkor a kritikánk szeretetből ered, nem pedig gyűlöletből.

Egy egy jámbor egyesületből hogyan válhatunk élő közösséggé?

2. Az egy test tagjaként, ismerve szerepemet, keresve Isten akaratát.

Amint már említettem, a világi ferences **tagja az egy élő Testnek**, az Egyháznak és azon belül az egész világon jelenlevő Ferences Világi Rendnek.

Milyen az én kapcsolatom rendi testvéreimmal (helyi közösségen belül, régióban, nemzetben belül)?

Érzem, hogy kiegészítjük egymást, vagy függetlennek érzem magam ettől a közösségtől, ettől az egy Testtől?

Ha a láb azt mondaná is: „*nem vagyok kéz, tehát nem tartozom a testhez*”, **azért a testhez tartozik.**

Isten határozta meg minden egyes tag feladatát a testben, tetszése szerint. A káptalanon a Szentlélek sugallatai által a testvéreken keresztül Isten megmutatja és meghatározza egyes tagok feladatát, azokat nem kiszakítva a Testből, hanem ideiglenesen meghatározó szerepet adva nekik. Itt a választott szolgálattelvőkre gondolok.

Mi a szerepem az egy Test tagjaként? A választ erre mindig a ma adja meg, itt és most. Megkérdezhetnéd: mi a dolgom az itt jelenlevő káptalanon? Talán egyszerű résztvevőnek hiszem magam, talán csak meghívott vagyok és azt gondolom, nincs más dolgom, mint élveznem a szolgálattelvők által megszervezett programokat.

Kedves testvérem! **Ajándék számodra, hogy magyar vagy, ajándék számodra, hogy itt lehetsz, és ebből az ajándékból származik küldetésed otthonodban.** Amit itt megtanulsz vagy megtapasztalsz, azt otthon kamatoztatnod kell. Amit otthon a közösségben és

a képzéseken megtanulsz, azt a világban gyakorlatba kell ültetned! Magunkkal kell vinnünk a világba, amit a közösségben befogadunk és tapasztalunk!

Istennek azt az ajándékát vegyük szemügyre, amelyet a **mai napon, ebben az órában kapunk**, amelyben élünk, és amely a mi számunkra kegyelmi idő. Ez ugyanis az az idő és tér, amely ránk van bízva, amit ajándékkul kaptunk.

Isten akaratának felismerése a Test többi tagjával való *kapcsolatától* függ. Isten akarata egymáson keresztül jut tudomásunkra. Mindannyiunknak szükségünk van egymásra, mindannyian kiegészítjük egymást. Isten akarata ebben a kölcsönös egymásrautaltságban található meg.

Isten akaratának keresése mindig *figyelmességet, érdeklődést és odaadást* jelent. Amikor **éber** és **figyelmesen** élünk, amikor észre vesszük, hol akar az élet, a közösség, a mellettünk lévő a szolgálatába állítani, akkor nem szoktuk azt kérdezni és keresni, hogy most mi az Isten akarata. Nem várhatjuk, hogy konkrét jelekben nyilvánítsa ki szándékát, hanem **készségessé kell válnunk arra, amire az élet hív, arra, amire a közösségünk hív, arra, amire a közvetlen környezetünk hív.**

Amit felvállalunk a sajátunkként, **azzá válunk**. Ezek felfedezése mindig **a jelenben van**. Akkor ismerjük fel Isten akaratát, amikor azt tesszük, amit éppen megkíván tőlünk. Az isteni Gondviselés kapcsolatba hoz azokkal a tagokkal, akiknek életében az üdvösség eszközeként kell szerepeznünk.

Isten akarata számunkra mindenekfölött a szeretet parancsában nyilvánul meg. Mindannyian kötelesek vagyunk egymás javát keresni, **ez a feladat nem csupán a szolgálattelvőké.**

Szinte semmit sem kell tennünk, csak ébernek lennünk, és felismerve a környezetünkben kínálkozó lehetőségeket és szükségleteket, rögtön cselekednünk kell, mert **ez az az idő és tér, amely ránk van bízva**, amit ajándékkul kaptunk. Nem holnap, nem a következő képtalanon, nem csak akkor, ha meg vagyok választva, és nem csak akkor, amikor kényelmes nekem.

Istennek az ajándékát és a lehetőséget a megújulásra a **mai napon, a napnak ebben az órájában** kapjuk, amelyben élünk, és amely a mi számunkra kegyelmi idő.

Világi ferencesként elszántságot kell megélnem magamban, és akkor elkötelezettséget érzek. Bátorság, belső erő, meggyőződés és hit jellemzi ezt az állapotot. Isten akarata számunkra az, amikor nem a saját érdekeinket célozzák a törekvéseink, hanem a közösségünk életét erősítjük, támogatjuk, függetlenül attól, hogy amit teszünk, kedvez-e nekünk vagy sem, nehezünkre esik-e vagy sem.

Mit teszek én közösségem érdekében?

Isten országa közöttünk van, a testvéri kapcsolataink milyenségében és minőségében. Itt van közöttünk. Csak egymás között kereshetjük, csak egymáshoz való viszonyunkban találjuk meg. Csak egymásnak szolgálva építhetjük Isten országát.

Egy jámbor egyesületből hogyan válhatunk élő és vonzó közösséggé?

3. Jó példával és egymás elfogadásával.

Élő és testvéri közösség akkor leszünk, ha egymást jól ismerjük, **elfogadjuk**, egymással **őszinték** merünk lenni, ha **meg tudunk nyílni** és tudunk egymástól **bocsánatot kérni**. Észre kell vennünk a körülöttünk megmutatkozó szükséghelyzetben szenvedő embertársainkat, és erőnkhez mérten **találékonyaknak** kell lennünk a segítségükben. Az ilyen és hasonló tevékenységeinkbe jóakarátú embereket kell bevonnunk, hogy majd megkérdezhessék, melyik az a közösség, ahol ennyi jószándékú és példás keresztény van.

Közösségi életünk nem korlátozódhat jámbor áhitatgyakorló társasággá.

Jó példával nemcsak a testvériséget építjük, hanem hivatások is szülehetnek.

Nincsenek hivatások?

Nem baj, ha kevesen vagyunk, a lényeg az, hogy legyen bennünk elkötelezettség és lelkesedés. Egy ferenceshez az illik, hogy tud lelkesedni!

Kérdezzem meg magamat, mennyire vagyok én jó példa a társadalomban, a közvetlen környezetemben. Hiszen én is felelős vagyok a hivatások hiányáért! Nem maradhatok csak egy jámbor keresztény, aki egy imacsoport tagja! Ez túl kényelmes megoldás lenne! Ez tagadása lenne a jelenlegi életnek, menekülés a felelősség elől, hogy belső kényelmet élvezhessek.

Tevékeny példa kell lenned azok között ott, ahol a hétköznapjaidat éled. Nem küld bennünket máshova az Úr. Oda küld, ahol a hivatásodat gyakorlod, azok közé, akikkel találkozol, az úton, az üzletben, a színházban vagy bárhol, de **ma küld, és nem később, nem holnap**. Meg kell ragadnod **a ma és a most nyújtotta lehetőséget** a jó példaadásra!

Nem elégedhetsz meg azzal, hogy csupán egy jámbor imádkozó közösség tagja légy, nem lopsz és nem ölsz. **Ez ma nagyon kevés!** Ki kell lépned a komfortzónádból! Merj kezdeményezni, keress társakat; merj beszélni ferences mivoltodról olyan környezetben is, ahol még nem merted megtenni; merj belépni egy szegény hajlékába; merj résztvenni más által szervezett karitatív eseményekben, és mutass példát a ferences szellemiségről, ne szégyellj beszélni róla, ha rajtad azt felismerve megkérdezik, hogy te honnan jöttél.

Merj kilépni a komfortzónádból, merj kilépni a bérkából, mert a csodák kint történnek, vízen fogsz járni, csak bízz az Úrban, és ne vedd le tekintetedet Róla soha!

Tedd meg, amit meg kell tenned, érd be azzal, hogy jók a szándékaid, és ne aggódalmaskodj túlságosan amiatt, hogy talán hibákat követsz el! Ne vész el a tevékenységekben, ne kössék le a figyelmedet az eredmények, és ne vészítsd el a tiszta szándékot! Minden pillanatban maradj kapcsolatban Istennel, a jelen pillanat rejtettségében és hétköznapiságában is!

Egy jámbor egyesületből, hogy válhatunk élő közösséggé?

4. Egymást szolgálva.

Az alapelv tehát: mindenki ismerje el, hogy szüksége van mindenkire, de köteles is szolgálni mindenkit. Isten akarata akkor kezd megvilágosodni, ha egyszer ezt az alapigazságot elfogadjuk és megértetjük. Amíg azonban nem ismerjük föl, hogy ugyanazon test tagjai vagyunk, és létfontosságú kötelezettségünk, felelősségünk van más tagok iránt, addig sohasem fogjuk megérteni Isten szeretetét.

A szolgálat mindanyiunkat kell jellemezzen, nem csak a megválasztottakat! A szolgálat nem jutalom és nem elismerés! Annál inkább lemondás, megalázkodás és együttérzés a fájdalomban. A szolgálat odaajándékozottság, áldozatvállalás és ingyenesség.

Úgy lesz élő a közösség, ha tudom, hogy a testvéremnek mi a bánata, öröme, és keresem, miben tudnám szolgálni a közösséget, nem kell ahhoz tanácsstag legyek. Ehhez állandó dialógusban kell lennem testvéreimmel és Istennel.

Maradj állandó párbeszédben a szegényekkel, állandó párbeszédben a testvéreiddel, tanácstagként a tanács tagjaival, magyarként maradj állandó párbeszédben a magyar ferences testvéreiddel!

Ha állandó dialógusban maradunk Istennel, akkor embertársainkkal is dialógusban leszünk.

Isten akarata tehát az, hogy mindenki, képességeinek, hivatásának és helyzetének megfelelően, minden testvére szolgálatára és üdvösségére szentelje magát, különösen a családjáéra, a rendtársaiéra, aztán a közvetlen embertársaiéra, akikkel nap mint nap találkozik. Nem kell őket keresned, nem kell azt keresd, hogy mi a dolgod, *az emberek jönnek hozzád, és*

a helyzetek nap mint nap adódnak, neked csak késznek kell lenned, és tudnod kell minden percben, hogy te ferences vagy bármikor és bárhol, és ebből a minőségéből kifolyólag már tudod is, mit kell tenned.

A szeretet parancsát nem távoli módon kell betölteni, hanem azzal, *ami éppen a kezünk ügyébe esik*.

Hogy válhatunk élő közösséggé?

5. Állandó képzéssel.

Hivatásunk a rendben nem statikus valami, annak folyamatosan fejlődnie kell. Nem elégedhetünk meg a 70-es vagy a 90-es években tapasztaltakkal, hiszen a világ megváltozott, és folyamatosan változik. A hivatásunk megélése formáinak is változniuk kell. Ehhez szükségünk van a folyamatos képzésre, amelynek követnie kell az idők változásait ahhoz, hogy hivatásunkat naprakészen tudjuk teljesíteni.

Nem elégedhetünk meg a megszokott, de már elavult eszközökkel. Fel kell fedeznünk az idők jeleit, új eszközöket kell találnunk, és meg kell fogalmaznunk, hogy a mai világ mit vár el tőlünk, mi az, amit az adott körülmények megkívánnak tőlem világi ferencestől. Nem sétélhatok át a jelenen úgy, mint aki jól végezte dolgát, és már semmi tennivalója nincs. Ne félj a változástól, ne félj az új kezdeményezéstől!

Ha hisszük, hogy Isten hívott ebbe a rendbe és erre az életformára, akkor azt is hinnünk kell, hogy ebben a közösségben akar üdvösségre vezetni.

Ha összegezni szeretnénk a választ a feltett kérdésre akkor azt mondhatnánk, hogy akkor vállunk élő és vonzó közösséggé megtartva ferences identitásunkat e változó idők körülményei között is,

- » ha sikerül egyénileg és közösségileg megújulnunk;
- » ha sikerül az egy test tagjaként felismerni szerepünket;
- » ha Isten akaratát keressük a mai nap adta lehetőségeiben;
- » ha sikerül jó példával előljárjunk és egymást szeretetben szolgáljuk ;
- » ha kitartunk az állandó képzésben
- » ha állandó dialógusban maradunk Istennel !

Váradai Szabolcs ofs: A Regula mint evangelizációs küldetésünk lelki erőforrása

Az evangelizáció sürgető aktualitása

Szent Ferenc hivatásélményében, így a ferences karizmában is kezdettől fogva központi jelentőségű az evangelizáció. „*Ez az, amit én keresek, ez az, amit én akarok, ez az, amit teljes szívemből tenni kívánok!*” - kiáltotta Ferenc. (1Cel 22) Ma, amikor egész Európa missziós területté vált és pápáink új evangelizációt sürgetnek, az Úr Jézus missziós parancsa különösen sürgető feladatunkká vált. Ez a küldetés jelenik meg Regulánk 6. pontjában: „*Életükkel és szavukkal Krisztust hirdetve úgy járjanak az emberek között, mint küldetésének tanúi és eszközei.*”

A Regula mint evangelizációs program Hogyan segíthet minket a Regula ennek a gyönyörű, ugyanakkor halaszthatatlan feladatnak a megvalósításában? Mindenekelőtt úgy, hogy az evangéliumi életformát bemutatva egyben evangelizációs programot is ad számunkra.

A világi ferencesekhez intézett beszédében Szent II. János Pál pápa rámutatott: „*éljétek ezt a regulátokat, mert a benne foglalt értékek kiemelkedően evangéliumiak. Éljétek ezeket az ... evangéliumi értékeket ... imádsággal, példaadással, tanítással közvetítve a hitet.*” Az evangélium szerinti életforma tehát egyben evangelizáció is, mivel életformánk megjeleníti, a világ elé tárja az Evangélium értékeit. Így a világi ferencesek evangelizációs programja valójában a Regula életre váltása Isten dicsőségére, országának javára, tanúságot téve ezzel az Evangélium értékeiről.

Erő a magasságból

Önmagában azonban ez a nagyszerű program, ez a világosan körbeírt feladat még kevés a sikerhez. Mindennapi gyengeségünket megtapasztalva hamar belátjuk, hogy - mint mindenben - az evangelizációban is rászorulunk Isten hathatós segítségére, hogy aztán Isten ereje a mi gyengeségünkön keresztül nyilvánuljon meg. (Vö.: 2Kor 12,9) Ezért Szent Ferenc is előírta a testvéreknek, hogy mindenekelőtt „*az Úr lelkének és szent működésének birtoklására*” törekedjenek. (2Reg 10,48) Hogyan vezet Regulánk minket ebben a kulcsfontosságú dologban? Ferenc a világiakhoz írt levelében - amely mai Regulánk előszava - rávilágít a módjára. Olyan lelki utat mutat, amelynek eredményeként „*megnyugszik rajtuk az Úr lelke, s lakóhelyet és szállást készít náluk magának*”, sőt „*a Szentlélek által a mi Urunk Jézus Krisztussal egyesül a hívő lélek*”. Mit kell hát Ferenc útmutatása szerint tennünk, hogy Krisztussal egyesülve a Szentlélek lakóhelyévé és szállásává váljunk? Az imént említett „Levél a hívekhez” nevezetes első mondata (mai Regulánk első mondata) lényegre törően összegzi a négy legfontosabb tennivalót:

1. *szeretik az Urat teljes szívből, teljes lélekkel és elmével és minden erővel és úgy szeretik felebarátjukat, mint önmagukat;*
2. *gyűlölik testüket bűneikkel és vétkeikkel együtt;*
3. *magukhoz veszik a mi Urunk Jézus Krisztus testét és véréét;*
4. *a bűnbánat méltó gyümölcseit hozzák*

Ez tehát az evangéliumi életforma ferenci összegzése számunkra. Ez a lelki fejlődésünk útja-módja a Krisztushoz való hasonulás hosszú, egész életen át tartó fejlődési folyamatában. Ugyanakkor ez a négy teendő rendszeresen ismételhető lelki, aszketikai gyakorlat formájában is lehetőséget ad arra, hogy alkalmasabbá tegyük magunkat a Szentlélek fogadására, az isteni szeretet szent erejének birtoklására. Használjuk hát Regulánkat lelki gyakorlatos könyvként is, egyre inkább egyesülve a szeretet Istenével!

Istenszeretet és felebaráti szeretet Hogyan léphetünk előre az Isten- és emberszeretben? Életünk és üdvösségünk eme legfontosabb feladatában mindenki előtt nyitottak a lehetőségek. Gondoljunk csak Szent Bonaventura biztató szavaira, aki szerint bizony olyan is történhet, hogy egy öreg anyóka jobban szereti Istent, mint a teológia professzora. Tartsuk szem előtt Regulánk 8. pontját, mely szerint a világi ferencesek „*az imádságot és a szemlélődést tegyék életük és cselekedeteik lelkévé*”. Kérjük kitartó imádságban a szeretet mindennél nagyobb kincsét, égi ajándékát, mert „*aki kér, kap, aki keres, talál és aki zörget, annak ajtót nyitnak*”. (Lk 11,10) Mélyedjünk el a szemlélődésben, azaz az Istenre való odafigyelésben, rácsodálkozásban, az Ő megtapasztalásában – hiszen minél jobban megismerjük Őt, annál jobban fogjuk szeretni. Vegyük észre, fedezzük fel magunk körül Istent! Rengeteg lehetőségünk van arra, hogy gyakoroljuk a szemlélődést a mindennapi életben. Regulánk 4. pontja külön is felhívja a figyelmünket arra, hogy a világi ferencesek „*fedezzék fel a testvéreikben, a Szentírásban, az Egyházban és a liturgikus cselekményekben élő és cselekvő Krisztus személyét*”. A ferences szemlélődésre különösen is jellemző a kereszt

misztériumában, az evangéliumban, Szűz Máriában és a teremtett világban megtapasztalni Istent. Részesülhetünk Ferenc istentapasztalatában, istenélményében az ő imáin, intelmein, végrendeletén, az általa alkotott szabályzatokon keresztül is. Az imádság és a szemlélődés kitűnő iskolájaként ajánlja a Rózsafüzért a pápák és szentek sora (pl. Szent II. János Pál pápa és Szent Pio atya). Ahogyan az első ferencesek életében és a rend történetében is meghatározó jelentőségű volt a szemlélődés, úgy ma is alapvetően fontosnak kell tekintenünk a saját lelki életünkben. Követendő a Kisebb Testvérek Rendjének példája: a ferences szemlélődést és annak sajátosságait egy külön dokumentumban tanítják, tárják a testvérek elé, melynek címe: „Az Úrhoz fordítva szívünk”.

Felebaráti szeretetünk is legyen istenszeretetünk megvalósításának módja. Embertársainkat szeressük az őket szeretetből megteremtő és életető Istenért. Őket szolgálva is istenszeretetünket éljük meg - a Regula lelkülete és konkrét pontjai, útmutatásai szerint. A megismerés, a szemlélődés a felebaráti szeretet elmélyítésére is kitűnő eszköz. A konkrét személyek megismerésén túl gondoljunk rájuk mint Isten végtelenül szeretett teremtményeire. Hasonlítsuk össze a Krisztusban már újjászületett „új ember” boldogságával mások még büntől sebzett és megváltásra szoruló voltát, esendőségét, boldogtalanságát. Lássuk meg a szomorúságot, a reménytelenséget, a szenvedést, a szorongást, a haragot, hogy a hit, a remény és a szeretet örömeivel vigasztalhassuk meg őket. Mutassuk fel a jó példa intő prédikációját, hogy figyelmeztessük és ezzel megmentjük a bűnösöket. Keressük a hitetleneket, hogy hiteles evangéliumi életformánk tanúságtételével rádöbentsük őket az örök értékekre.

Bűnbánat A Ferenc által mutatott úton haladva, Isten és a felebarátaink szeretetében előrelépve, a szeretet ragyogó világának mélyebb befogadásával új lendületet nyerve alkalmasabbá válunk arra, hogy a „bűnbánók rendjének” tagjaként bűnbánatot tartsunk. Isten szépségét, jóságát mélyebben megismerve még inkább fel tudjuk tárni magunkban a rosszat, és ellene tudunk annak mondani. Az imát és a szemlélődést kíséző bűnbánat gyümölcseként egyre inkább megtisztulnak zavaros gondolataink, cselekedeteink. Bűnöktől, hiúságtól, kényelemszeretettől való szabadulásunk – önküresítésünk – folyamata, a kísértésekkel szembeni imádságos és kemény lelki harc egyre inkább megtanít a ferences „tökéletes öröme”, a kereszt üdvözítő öröme. Maga Szent Ferenc hangsúlyozza, hogy ez a küzdelmes út vezet oda, hogy Isten barátaivá váljunk és hatékony munkatársai legyünk a megváltás boldogító művének. A bűnbánat és az öröm - mint az érem két oldala – valójában összetartoznak. Nyilvános működésének kezdetén Jézus maga mutatott rá arra, hogy az Evangélium örömebe a bűnbánat kapuján át vezet az út. (Vö.: Mt 4,17)

Eucharisztikus életünk Szent Ferenc életében az Eucharisztia különleges szerepet játszott. Írásaiban számos helyen olvashatunk az Oltáriszentségről, így tanításán, intelmein keresztül mi is bepillantást nyerhetünk Rendalapítónk eucharisztikus életébe. Tanulmányozzuk, elmélkedjük át mindazt, amit Ferenc az Eucharisziával kapcsolatban írt, ránk hagyott és példáját követve törekedjünk eucharisztikus életünk folyamatos mélyítésére. Regulánk útmutatása szerint a világi ferenceseket eucharisztikus életükben az a hit indítsa és vezesse, amely „*Szent Ferencet arra készítette, hogy ezeket írja: 'Ebben a világban Isten Szent Fiából nem látok egyebet, mint az ő Szent Testét és Véréit'*”.

Evangéliumi életforma A Ferenc által tanított lelki út – előzőekből következő - negyedik eleme „a bűnbánat méltó gyümölcsei.” Ez maga az evangéliumi életforma: a jézusi tanításnak megfelelő életvezetés, választások, szokásokká szilárduló tettek - a megfelelő lelkületben életre váltva. „Jót, s jól” kell tennünk. Így Jézus testvérei leszünk, amikor „*az Atyának akarátát teljesítjük, ki a mennyekben van*” és anyja leszünk, „*amikor az isteni szeretet és tiszta*

és őszinte lelkiismeret által szívünkben és testünkben hordozzuk őt és szent cselekvéssel, melynek példaként kell mások előtt világoskodnia, világra szüljük őt". Ezzel mások számára megjelenítjük Krisztus evangéliumának értékeit, tanítását – tehát evangelizálunk! A jó egyre gyakoribbá, szokásunkká válásával erények épülnek ki bennünk. Egy-egy erény elsajátítása egyben bizonyosága is annak, hogy az adott területen sikeresen átadtuk magunkat Istennek, így Ő maga ragyog fel rajtunk. Szent Pál szavaival: „Élek, de már nem én, hanem Krisztus él bennem”. (Gal 2,20) Így léphetünk Ferenc nyomába, aki önátadásának eredményeként - XI. Piusz pápa szavaival - mintegy „második Krisztussá” vált.

Ez hát Regulánk tanítása a világi ferences evangelizáció isteni, lelki erőforrásáról, az evangelizációhoz nélkülözhetetlen kegyelmi ajándék, a Szentlélek erejének megszerzéséről: Isten- és emberszeretetünkben növekedve, a bűnbánatban megtisztulva, az Eucharishtiában megerősödve, szent cselekvéssel ragyogtassuk fel Regulánk evangéliumi értékeit a világ előtt felebarátaink javára, miközben erényeinkben egyre inkább megerősödve magunk is hasonlóvá válunk Jézus Krisztushoz.

Szent Ferenc szavaival összegezve: „*A Szentlélek tüzétől lánggra lobbantva*” „*iparkodjunk mindenkit szeretetedre gyullasztani*”.

Használjuk hát Regulánkat lelkigyakorlatos könyvként, és használjuk evangelizációs programként Isten országának szolgálatában. Imádkozzuk is a Regulát: kérjük Istent, hogy üdvözítő terve szolgálatában meg tudjuk azt valósítani. Használjuk gyónási lelki tükörként a Regulát, hogy az Egyház és Szent Ferenc elvárásai legyenek a mi útmutatónk és mércénk. Fogadjuk meg Szent II. János Pál pápa tanácsát: „*Tanulmányozzátok, szeressétek és éljétek*” a Regulát és nyerjük el mi is Szent Ferencnek a Regula barátai számára ígért különleges áldását, hogy a Szentlélek erejével nyomába léphessünk Rendalapítónknak, aki „*Betöltötte az egész földkerekséget Krisztus evangéliumával*”. (1 Cel 97)

A Ferences Világi Rend képzési
levele

Megjelenik negyedévente
„Ingyen kaptátok, ingyen
adjátok”

Kiadja a FVR Országos Tanácsa
belső használatra
1024 Budapest,
Rómer Flóris u. 4.

www.fvr.hu

Összeállította:
Komáromi Mária ofs